

שילוב תחליפי נפט מבוססי פסולת במערך התחבורה בישראל

משרד אנרגיה ומים
משרד הגנ"ס

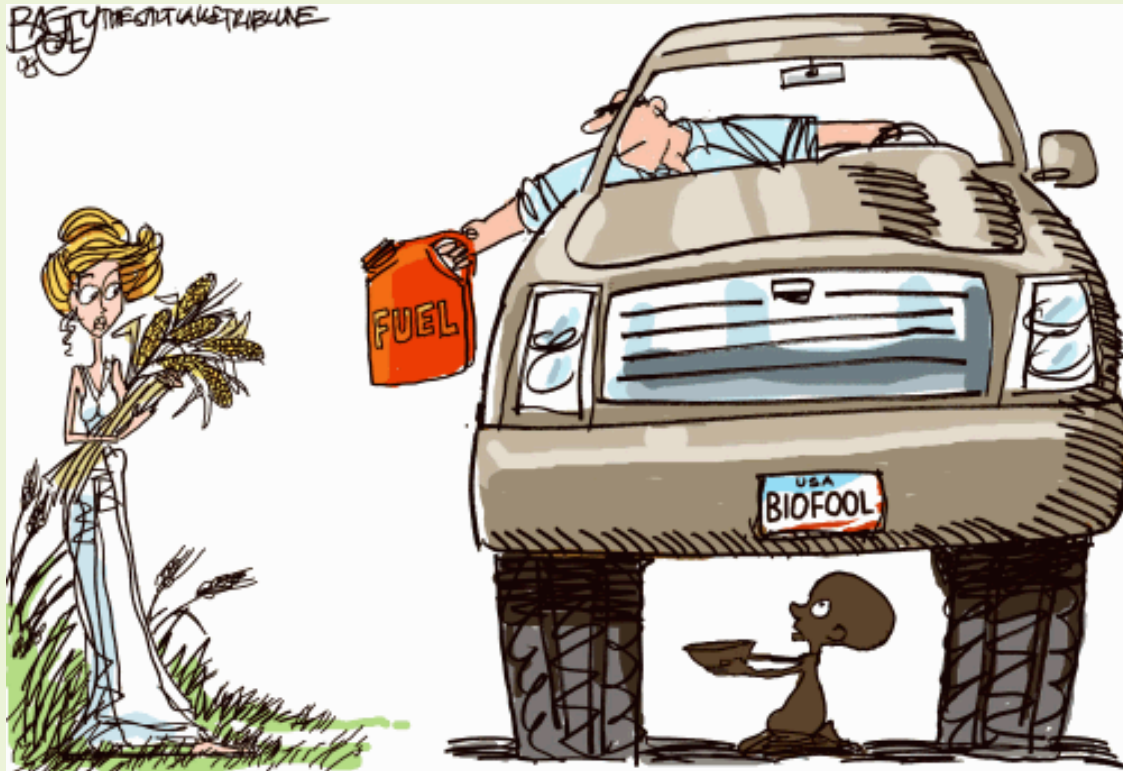

צוות המחקר

מוסד שמואל נאמן: אופירה אילון, עידן ליבס, יערה גרינברג

כיוון: גדי רוזנטל, דנה גבאי

צנובר: שאול צבן, רונית גולובטי, טל גרד

- במסגרת החלטת ממשלה 1354 מיום ה- 7.2.2010 בדבר **כינון מאמץ לאומי להפחתת התלות העולמית של ישראל בנפט לתחבורה**
- ובהמשך להחלטת ממשלה מספר 2790 מיום 30.1.2011 בדבר **הפעלת תכנית לאומית להפחתת התלות העולמית בנפט לתחבורה** שותפים משרד האנרגיה והמשרד להגנת הסביבה במנהלת שהוקמה לצורך קידום התכנית.
- משרד האנרגיה והמים ומשרד הגנ"ס מסייעים ומקדמים מו"פ בתחום ההיבטים הסביבתיים של תחליפי הנפט השונים והתשתיות הנלוות.
- העבודה בנושא ניצול **פסולות לייצור דלקים לתחבורה** משותפת למשרד להגנ"ס ומשרד האנרגיה

הגדרות

חומרי גלם:

- ביומסה מפסולת אורגנית- עירונית, פסולת חקלאית, פרש בע"ח, בוצה וכד'
- פסולת ביומסה מעובדת - נייר, קרטון
- פסולת שמן צמחי
- פסולת סינטטית- פסולת פלסטיק, צמיגים וכד'..

תוצרים:

- ביודלקים (שמקורם מביומסה)
- דלק סינטטי

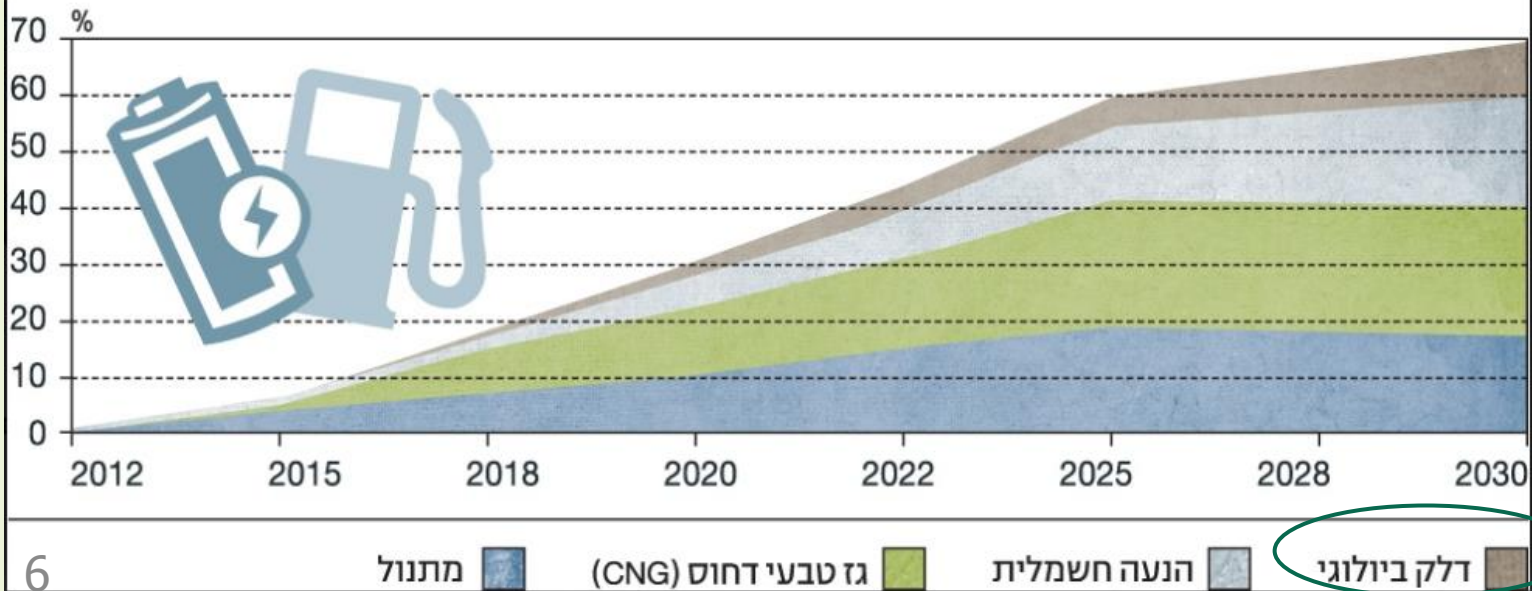
הגדרת המושג "ביודלק" עמומה (מקשה על הבנת מדיניות, בעיקר באירופה וארה"ב)

- "דור 1" - שימוש בגידולי-מאכל חקלאיים להפקת ביו-דיזל משמן צמחי ו/או אתנול מסוכרים או עמילנים (דוגמאות: תירס, קנולה, קנה סוכר),
- "דור 1.5" - הפקת ביו-דיזל משמן צמחי של גידולים לא-אכילים (דוגמאות: קיקיון, ג'טרופה).
- "דור 2" - הפקת אתנול/ ביודיזל מ(פסולת) צלולה צמחית, פסולת שמנים
- "דור 2.5" - הפקת ביו-דיזל ואתנול מאצות
- "דור 3" - יתר הטכנולוגיות העתידיות כגון הפקת בוטנול.

להניע את העתיד תחזית להגעה כלכלית לשוק של טכנולוגיות אלטרנטיביות

חדירת תחליפי הנפט לתחבורה בישראל, פילוח לפי תחזית המינהלת לתחליפי נפט

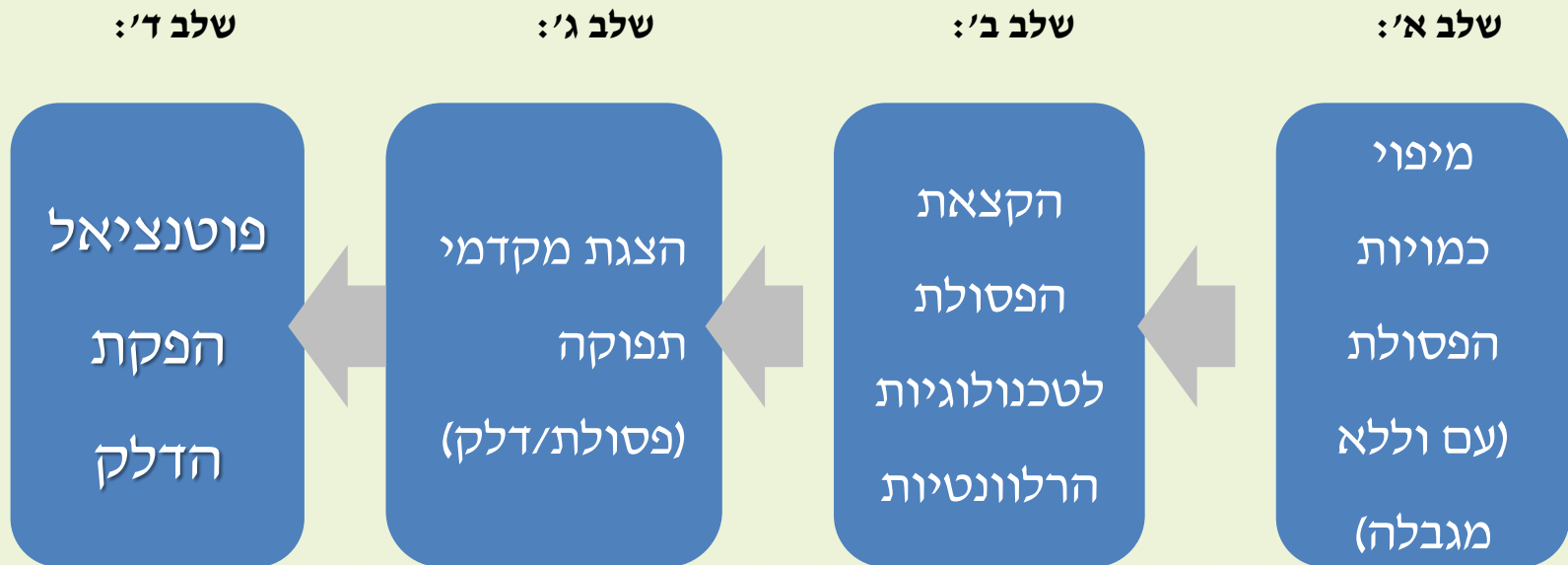
תחזיות מנהלת תחליפי נפט, משרד רוה"מ

דלק ביו-לוגי כ- 10%

מתודולוגיה-

פוטנציאל הפקת דלק מפסולות ישראל

שלב ה' - ניתוח כלכלי

הניתוח הכלכלי והסביבתי של הטכנולוגיות מוגבל בשלב זה, שכן הטכנולוגיות נמצאות בשלבי יישום מוקדמים, בנוסף לתנאי שוק משלים משתנה (שוק הפסולת), טומן בחובו רמת אי וודאות גבוהה מאוד

יוצג כאן ניתוח כלכלי TOP-DOWN

I. הפקת CNG מפסולת ביומסה

תתי זרמים	סה"כ כמות סך היצע (אלפי טון בשנה)	היצע לאחר מדיניות משרד להגנ"ס (אלפי טון בשנה)	מקדם תפוקה - כמות ביומתאן (98% מתאן) (מ"ק בשנה/טון פסולת)	סה"כ כמות ביומתאן (אלפי מ"ק בשנה)- סה"כ	סה"כ כמות ביומתאן (אלפי מ"ק בשנה) - לאחר מדיניות משרד להגנ"ס
פסולת עירונית אורגנית רקבובית	960	960	135	129,600	129,600
פרש בקר יבש / פרש לולים*	1,900	1,100	112.48	213,712	123,728
פרש בקר רטוב*	2,800	560	17.5	49,000	9,800
בוצות שפכים	330	330	12.59	4,155	4154.74
סה"כ פסולת רטובה אורגנית	5,990	2,950			
סה"כ כמות ביומתאן (אלפי מ"ק בשנה)					
				396,467	267,283

לאחר הכפלה במקדם ההמרה של הביומתאן- הפסולת האורגנית הרקבובית מסוגלת לספק כ-323 אלף שעט"ן (כ-5.5%) תחת תרחיש ההקצאה המקסימלי וכ-218 אלף שעט"ן (3.7%) לאחר הפנמת מדיניות המשרד להגנת הסביבה. [מסך צריכת הדלקים לתחבורה בשנת 2013, העומדת על כ- 5,789 אלפי שעט"ן].

II. פוטנציאל ייצור תחליפי דלק (אלפי ליטרים בשנה) בגזיפיקציה- מקסימאלי

מתנול	BTL	אתנול	
733,736	314,458	293,494	*פסולת עירונית מוצקה
326,592	145,152	217,728	גזם
1,060,328	459,610	511,222	סה"כ אלפי ליטרים
0.0003811150	0.0007958470	0.0005081310	מקדם המרה- שעט"ן/ליטר
404.11	365.78	259.77	סה"כ אלפי שעט"ן

פוטנציאל ייצור תחליפי דלק (אלפי ליטרים בשנה) בגזיפיקציה- תחת מדיניות המשרד להגנ"ס

מתנול	BTL	אתנול	
251,105	107,617	100,442	* פסולת עירונית מוצקה
258,552	114,912	172,368	גזם
509,657	222,529	272,810	סה"כ אלפי ליטרים
0.0003811150	0.0007958470	0.0005081310	מקדם המרה- שעט"ן/ליטר
194.24	177.10	138.62	סה"כ אלפי שעט"ן

* פסולת עירונית מוצקה כוללת גם פלסטיק, צמיגים ועוד - **שאינם ביומסה**

היצע הפסולות לגזיפיקציה יכול לספק בין 260 ל-404 אלף שעט"ן (תחת תרחיש ההקצאה המקסימלי- 4.4-6.8%)

ובין 138 ל-194 אלפי שעט"ן לאחר הפנמת מדיניות המשרד להגנת הסביבה -2.3 (3.3%).

השוואת עלויות ייצור דלקים שונים מפסולת- TOP-DOWN

טכנולוגיה	גזיפיקציה - אתנול	גזיפיקציה - מתנול	עיכול אנארובי
סוג חומר גלם	פסולת עירונית מוצקה	פסולת עירונית מוצקה נקייה ומופרדת במקור	פסולת עירונית מוצקה נקייה ומופרדת במקור
עלויות הון	1,629 מלש"ח למפעל של 102 מל' ליטר אתנול לשנה (מתקן של כ 2500 טון ליום)	500 יורו לטון מתנול	760 ₪ לטון (הנחה כי עלויות הגנרטור לייצור החשמל ועלות הפקת הביוגז- דומות)
עלויות תפעול	הוצאות קבועות 0.83 ₪ לליטר; הוצאות תפעול 0.83 ₪ לליטר		50 ₪/טון שנתי + עלויות ניקוי המוערכות ב-1.1 ₪ למ"ק
מקדם תפוקה	28 גלון אתנול / טון פסולת עירונית מוצקה	0.5 טון מתנול/ טון פסולת עירונית מוצקה	135 מ"ק ביומתאן 98% / טון פסולת עירונית מוצקה
₪ / ליטר (מ"ק) דלק	3.43 ש"ח (5.7 ₪ שו"ע)	1.77 ₪ (3.6 ₪ שו"ע)	7.1 ₪ למ"ק CNG
הערות	נכון לשער הדולר בתחילת 2008, 10% החזר השקעה.		

תובנות

- פסולת ביומסה משמשת בעולם בעיקר להפקת חשמל וחום
- הפיכתה לדלק לתחבורה עדיין בשלבים ראשוניים של פתוח
- נדרשים שלבי ניקוי מקדימים של הפסולת ושלבי התאמה, בסוף התהליך, לדלק
- קשה לבצע הערכות עלות עם המידע הקיים
- קיימות הזדמנויות מבחינת מו"פ עולמי
- **בקבלת ההחלטות לגבי הטיפול בפסולת, חסרה עדיין תמונה כוללת של עדיפויות לטיפול**